

دسته کلی از آسمان

صفحه ۸ و ۹ کتاب درس

برایم بگو

الف- با توجه به شعر، نام هر یک از شاخه‌های این دسته گل چیست؟

فَاسْتَبِقُوا الْخَيْرَاتِ (بقره، ۱۴۸) رفتار زیبا	وَ بِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا (اسراء، ۲۳) مهر و محبت
وَ أَقِمِ الصَّلَاةَ لِذِكْرِي (طه، ۱۴) عبادت	وَ قُولُوا لِلنَّاسِ حُسْنًا (بقره، ۸۳) گفتار زیبا
	اجْتَنِبُوا كَثِيرًا مِّنَ الظَّنِّ (خُجُرَات، ۱۲) اندیشه‌ی نیک

ب- آیه‌ی ۱۰ سوره‌ی خُجُرَات، کدام شاخه گل‌ها را معرفی می‌کند؟ مهر و محبت و پرهیزگاری ترجمه‌ی آیه: به راستی که مؤمنان همه برادر یکدیگرند. پس میان برادرانتان را سازش دهید و خدا ترس و پرهیزگار باشید.

صفحه ۱۰ کتاب درس

بررسی کنید

در یک قرآن کامل، صفحه‌ی فهرست نام سوره‌ها را باز، و جاهای خالی را کامل کنید:

اولین سوره: حمد
آخرین سوره: ناس
بلندترین سوره: بقره

سوره‌هایی به نام پیامبران خدا: محمد (ص)، یوسف، ابراهیم، یونس، هود
سوره‌هایی به نام جانوران: عنکبوت، فیل، بقره، نحل (زنبور عسل)، نمل (مورچه)
سوره‌ای به نام یکی از روزهای هفته: جمعه

سوره‌هایی به نام پدیده‌هایی در طبیعت: زلزال، رعد، لیل
سوره‌ای به نام یکی از قسمت‌های نماز: سجده

تذکره
بدر را با دقت بخوانید.

وَلَا تُشْرِي الْحَسَنَةَ وَلَا السُّيْئَةَ؛ ادْفَعِ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ (فصلت، ۳۴)
هرگز نیکی و بدی یکسان نیست؛ بدی را با نیکی کردن پاسخ بده.

وَالْمُكَافِئِينَ الْفَيْضَ وَالْعَافِينَ عَنِ النَّاسِ، وَاللَّهُ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ (آل عمران، ۱۳۴)
نیکوکاران کسانی هستند که خشم خود را فرو می‌برند و خطاهای دیگران را می‌بخشند و خدا
آنها را دوست دارد.

باز نطقی میان مفهوم این دو آیه هست؟ نیکی کردن باعث می‌شود که انسان آرامش بیشتری داشته باشد
و در نیکوکار خشم خود را در برابر بدی فرو می‌برد و خداوند نیکوکاران را دوست دارد.

بستگاه فکر
بر حثیت را بخوانید.

نام علی علیه السلام: قرآن، دریایی است که هیچ‌گاه خشک نمی‌شود.

باز نطقی میان قرآن و دریا وجود دارد؟ با دوستانتان در این باره گفت‌وگو کنید. چون دریا بسیار وسیع
و شایسته است و آب آن هیچ وقت تمام نمی‌شود، بزرگی و وسعت قرآن به دریا تشبیه شده که هیچ‌گاه
سیرت آن تکراری نیست و به تمام موضوعات در تمام زمان‌ها اشاره کرده است.

پیدا کن
پیدا کن

ارجاع به آیات ۱۹۵ تا ۲۰۵ از سوره بقره، یک دعای قرآنی را که هر روز در نماز می‌خوانیم، پیدا کنید و
نسخه‌ای از آن را در این جا بنویسید.

بِاتِّفَاقٍ الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي الْآخِرَةِ حَسَنَةٌ وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ (سوره بقره، آیه ۲۰۱)

با کمک اعضای خانواده نام چند میوه یا خوراکی را که در قرآن آمده است، پیدا کنید؛ برای این کار می‌توانید به این آیات مراجعه کنید

تین، ۱؛ الزحمن، ۶۸؛ نحل، ۶۶

انجیر، زیتون، خرما، انار، شیر گوسفند، گاو و شتر

تنها او

صفحه ۱۴ و ۱۵ کتاب درسی

تذکر کنیم

این تصویر دقت کنید.

به هماهنگی‌هایی در اجزای آن می‌بینید؟ آب باران و برف‌های آب شده کوه‌ها روی زمین جاری می‌شوند و در مسیر خود به دریا می‌روند. دوباره در آنجا با نور خورشید بخار می‌شوند و به آسمان رفته و این کار تکرار می‌شود. بنابراین هماهنگی بین زمین و آسمان را می‌توان مشاهده کرد.

به هماهنگی‌های دیگری در طبیعت سراغ دارید؟

پدایش شب و روز، پیدایش فصل‌ها و ...

به ضربان قلب و تپش‌های آن دقت کنید. چه هماهنگی‌هایی میان قلب و دستگاه تنفس هست؟

تپش قلب، اکسیژن به تمام سلول‌های بدن می‌رسد و کربن دی‌اکسید از سلول‌ها به شش‌ها برده می‌شود. در شش، خون دوباره اکسیژن دریافت می‌کند و به اندام‌ها می‌برد و این چرخه با هر ضربان قلب تکرار می‌شود.

شما چه هماهنگی‌های دیگری در بدن خود می‌شناسید؟ مثال بزنید.

هماهنگی بین حس بویایی و چشایی، هماهنگی بین عضلات و استخوان‌های بدن و ...
حالا این آیه را بخوانید.

وَفِي الْأَرْضِ آيَاتٌ ... وَ فِي أَنْفُسِكُمْ أَفَلَا تُبْصِرُونَ (ذاریات، ۲۰ و ۲۱)

نشانه‌های خدا در زمین و در خودتان وجود دارد؛ آیا در آن‌ها دقت نمی‌کنید؟

هدیه‌های آسمان

با توجه به معنای آیه از این هماهنگی‌ها چه نتیجه‌ای می‌گیرید؟

نظم و هماهنگی در جهان نشان‌دهنده‌ی قدرت و توانایی خداوند یکتا و بزرگ است که دانایی و توانایی او را نشان می‌دهد و این که او نیازهای همه‌ی جانداران را می‌دانسته و تمام نیازهای آن‌ها را با این هماهنگی در جهان هستی برآورده کرده است.

صفحه ۱۶ کتاب درسی

بین و یگو

این تصویر، شما را به یاد کدام ضرب‌المثل می‌اندازد؟
آشپز که دو تا شد، آش یا شور می‌شود یا بی‌نمک.

صفحه ۱۶ کتاب درسی

یکرد و پیداکن

در کدام بخش از اذان و نماز، یکتایی خداوند را به زبان می‌آوریم؟ عبارت آن را بگویید و معنای آن را بنویسید.
اذان: اَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ - شهادت می‌دهم که خدایی جز الله نیست.
سوره‌ی توحید: قُلْ هُوَ اللَّهُ أَحَدٌ - بگو او خدایی است یکتا.
تَشْهَدُ: اَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ، شهادت می‌دهم که خدایی جز الله نیست.

صفحه ۱۷ کتاب درسی

یا خانواده

چه هماهنگی‌های دیگری در زندگی حیوانات می‌شناسید؟ مثال بزنید.
ساختن کندو توسط زنبورهای عسل، تقسیم وظایف بین آن‌ها و رعایت مقررات کندو، ساختن عسل از شهد گل‌ها، نگهداری و پرورش زنبورهای کوچک و ...

بانویی که یک سوره‌ی قرآن به نام او است

صفحه‌ی ۲۱ کتاب درسی

پایم بگو

پروچه به درس، حضرت مریم چه ویژگی‌هایی داشت؟

- خوار از یاد یاد می‌کرد.
- با ایمان بود.
- راستگو بود.
- نیکوکار بود.

صفحه‌ی ۲۲ کتاب درسی

بگرد و پیدا کن

یکی از ویژگی‌های برجسته‌ی حضرت مریم سلام الله علیها در آیه‌ی ۷۵ سوره‌ی مائده آمده است. با مراجعه به قرآن، آیه را بخوانید و این ویژگی را پیدا کنید. راستگو بود.

صفحه‌ی ۲۲ کتاب درسی

تذکر کنیم

این آیه را بخوانید.

یا مریم اَقْنِي لِرَبِّكِ وَ اسْجُدِي وَ ارْكَعِي مَعَ الرَّاكِعِينَ. (آل عمران، ۴۳)

ای مریم، فرمانبر پروردگار خود باش و سجده کن و با رکوع کنندگان رکوع نما. این آیه به کدام بخش درس اشاره می‌کند؟ بخشی که مریم در بیت المقدس مشغول خدمت و عبادت بود.

صفحه‌ی ۲۲ کتاب درسی

گفت و گو کنید

پایسر خدا این چهار بانو را بهترین زنان جهان معرفی کرده‌اند.

- حضرت زهرا: مادری مهربان و دلسوز و همسری وفادار
- حضرت مریم: زنی با ایمان و راستگو
- حضرت خدیجه: همسری فداکار
- حضرت آسیه: زنی بزرگ و نیکوکار

نیزه‌ی هر یک از ایشان چه ویژگی‌هایی به خاطر می‌آوردید؟

چه ویژگی‌های مشترکی میان ایشان وجود دارد؟ آن‌ها را نام ببرید. هر چهار زن، راستگو، فداکار، با ایمان، نیکوکار، مهربان و دلسوز بودند.

هدیه‌های آسمان

از نوزاد پیر بسید!

صفحه ۲۷ کتاب درسی

بگرد و پیدا کن

کلماتی را که به حضرت عیسی علیه السلام مربوط است، پیدا کنید.

مریم - زنده بودن - سال میلادی - انجیل - احمد

این کلمات با حضرت عیسی علیه السلام چه ارتباطی دارد؟

حضرت مریم (س) مادر حضرت عیسی (ع) است.

انجیل نام کتاب آسمانی حضرت عیسی (ع) است.

سال میلادی از زمان تولد حضرت عیسی (ع) آغاز شده است.

حضرت عیسی (ع) زنده‌اند و سال‌ها بعد به همراه حضرت مهدی (عج) دوباره ظاهر می‌شوند.

احمد نام پیامبری است که حضرت عیسی (ع) به آمدن ایشان بعد از خودشان بشارت دادند.

صفحه ۲۷ کتاب درسی

تدبر کنیم

آیه را بخوانید؛ این آیه به کدام قسمت درس ارتباط دارد؟

إِذْ قَالَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ ... وَ مُبَشِّرًا بِرَسُولٍ يَأْتِي مِنْ بَعْدِي اسْمُهُ أَحْمَدُ

عیسی فرزند مریم گفت: ... من به شما بشارت می‌دهم که بعد از من پیامبری خواهد آمد به نام «احمد».

من فرستاده‌ی خدا به سوی شما هستم؛ و به شما بشارت می‌دهم که بعد از من پیامبری خواهد آمد، به نام احمد.

فکر می‌کنید چرا حضرت عیسی علیه السلام به آمدن پیامبر بعد از خود بشارت داده است؟
برای تأیید راه و روش پیامبر بعد از خود

کل صلا برک

صفحه ۳۲ کتاب درسی

تذکر کنیم

این آیه را بخوانید:

إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ، يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا، صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا (احزاب، ۵۶)
خدا و فرشتگانش بر پیامبر درود می فرستند. ای مؤمنان، بر او درود فرستید و سلام گوید و تسلیم
فرمان او باشید.

۱- از شنیدن آیه، چه می کنید؟ بعد از شنیدن نام حضرت محمد (ص) صلوات می فرستیم.

۲- توجه به این آیه، ما مسلمانان چه وظایفی در برابر پیامبر داریم؟

۳- بر او سلام و درود بفرستیم.

۴- از دستورات ایشان اطاعت کنیم.

۵- از کارهای خود ایشان را الگو و سرمشق خود قرار دهیم.

صفحه ۳۲ و ۳۳ کتاب درسی

بین و بگو

این تصاویر صفحه ۳۳ کتاب درسی به یاد کدام رفتار پیامبر می افتید؟

مهربانی با کودکان، چشم انتظار رسیدن نماز و خوشحال شدن از شنیدن صدای اذان

صفحه ۳۵ کتاب درسی

تذکر کنیم

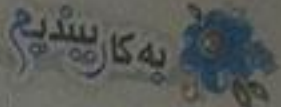
این آیه را بخوانید:

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ (انبیاء، ۱۰۷)

(ای پیامبر!) ما تو را جز رحمتی برای جهانیان نفرستادیم.

چه ارتباطی میان مفهوم این آیه و آنچه در درس خواندیم، هست؟
 خداوند پیامبر بزرگ را برای همه‌ی مردم جهان فرستاد تا رفتار و کردار او را سرمشق و الگوی خود قرار دهند.

صفحه ۳۷ کتاب درسی

من هم دوست دارم مانند پیامبر خدا صلی الله علیه و آله باشم؛ بنابراین ...

۱. در اول هر کار نام خدا را به زبان می‌آورم.

۲. وقتی صدای اذان را می‌شنوم، وضو می‌گیرم و نماز می‌خوانم.

۳. شب‌ها پیش از خواب مسواک می‌زنم.

۱. پیش و بعد از غذا دست‌های خود را می‌شویم.

۲. سعی می‌کنیم همیشه لباس‌های پاکیزه و تمیز بپوشیم.

۳. وقتی از خانه بیرون می‌روم، به آینه نگاه می‌کنم و موهایم را شانه می‌زنم.

۱. وقتی دوستم با من قهر کرد، من برای آشتی کردن با او پیش قدم می‌شوم.

۲. هنگامی که دوستانم را می‌بینم، به آن‌ها سلام می‌دهم.

۳. در مقابل خوبی‌های دیگران، از آن‌ها تشکر می‌کنم.

۱. اگر حیوان گرسنه‌ای ببینم، به او غذا می‌دهم.

۲. برای محافظت از طبیعت، درخت می‌کارم و برای چیدن میوه به شاخه‌ی درختان سنگ نمی‌زنم.

۳. وقتی در تلویزیون رفتاری را که در سیرک با حیوانات انجام می‌شود، می‌بینم، ناراحت می‌شوم.

صفحه ۴۱ کتاب درس

برایم بگو

احساس شما از اینکه ببینید شخصی بدون اجازه از وسایل دیگری استفاده می کند، چیست؛ با او چه برخوردی

می کنید؟ چرا؟

ناراحت می شوم و از او می خواهم که این کار خود را تکرار نکند.

صفحه ۴۱ و ۴۲ کتاب درس

کامل کنید

مادر مریم فراموش کرده بود ظرف نذری همسایه را به آن ها باز گرداند. استفاده از ظرف همسایه برای کارهای آشپزی در منزل بدون اجازه ی صاحبش کار درستی نمی باشد.

سعید از نانوائی برگشت. نان ها را درون سفره گذاشت و دوباره آن ها را شمرد. برای بار سوم شمرد. اشتباه نکرده بود. نان ها ۱۱ تا بود؛ اما او فقط پول ۱۰ نان را داده بود. پدر تا این ماجرا را شنید به پسرش گفت: پسر عزیزم به نانوائی برو و مبلغ یک نان را که بیشتر آورده ای به آقای نانوا پرداخت کن و به او بگو که اشتباه کردی و از ایشان معذرت خواهی کن.

پارچه های بریده شده ی همسایه ها، کنار چرخ خیاطی مادر برای دوختن آماده بود. سارا از پارچه های اضافی چند تکه برداشت و به سمیه گفت: با اینها برای عروسکم لباس بدوز. سمیه گفت: این پارچه ها برای ما نیست و درست نیست که بدون رضایت و اجازه ی همسایه از پارچه هایش برای شما عروسک بدوزم.

امروز پالتوی خود را در مدرسه گم کردم؛ همه جا را گشتم، ولی آن را پیدا نکردم. از اینکه بچه ها بشنوند یک کلاس پنجمی لباسش را گم کرده است، خجالت می کشیدم. بزرگ ترهایم هم ممکن بود از شنیدن ماجرا عصبانی شوند. یک پالتو روی جا لباسی یکی از کلاس ها توختم را به خود جلب کرد. هیچ فرقی با پالتوی من نداشت ولی مطمئن نبودم مال من باشد، او را برداشتم اما بعد با خود فکر کردم که این پالتو برای من نیست و من نباید آن را بردارم.

صفحه ۴۲ کتاب درسی

ببین و بگو

این یک جزء اموال عمومی است؟ چرا؟
نیمکت پارک، تور دروازه‌ی پارک، نیمکت‌های

بی‌شماره‌ی افراد می‌توانند از آن استفاده کنند و مربوط
خاص نمی‌باشد.

ببین راه‌های استفاده از هر یک از این اموال عمومی چیست؟
بدر حفظ و نگهداری آن دقت لازم را داشته باشیم.

از هر یک از این‌ها جزء اموال شخصی شما یا خانواده‌تان باشد از آن‌ها چگونه استفاده می‌کنید؟
حفظ و نگهداری آن دقت می‌کنیم تا آسیب نبینند و کثیف و نامرتب نشوند.

صفحه ۴۳ کتاب درسی

بخوان و بگو

برای‌ها را بخوانید.

وای بر کم‌فروشان

قُلْ لِلنَّاطِقِينَ (مُطَفِّينَ، ۱)

فروشی به چه معناست؟

کسی کالایی می‌خرد، فروشنده باید دقیقاً به همان اندازه وزن کند. اگر کمتر وزن کند و نگوید که
کم است، کم‌فروشی کرده است.

برای‌ها با موضوع درس چه ارتباطی دارد؟

بسیاری از مردم را ضایع کرد و کمتر از حقشان به آن‌ها چیزی دارد.

کامل کنید

با کمک معلم خود، شکل خواندن نماز جمعه را کامل کنید:

نماز جمعه، دو رکعت است. به کسی که نماز جمعه را برای مردم می خواند، امام جمعه می گویند. امام جمعه ابتدا دو خطبه می خواند و سپس همه برای خواندن نماز آماده می شویم. در رکعت اول، نیت می کنیم و بعد از

امام جمعه تکبیرة الاحرام می گوئیم. یعنی می گوئیم: الله اکبر

سپس امام جمعه، حمد و توحید را می خواند و ما ساکت هستیم و به آن گوش می دهیم. آن گاه امام، دستها را برای قنوت به آسمان بلند می کند و دعا می کند، ما نیز دستها را به آسمان بلند می کنیم و دعا می کنیم. سپس رکوع و دو سجده را انجام می دهیم.

در رکعت دوم نیز امام جمعه، حمد و سوره را می خواند و ما ساکت هستیم. بعد امام جمعه به رکوع می رود و ما نیز به رکوع می رویم.

امام جمعه بعد از رکوع می ایستد؛ دستها را برای قنوت بالا می آورد و قنوت را می خواند و دعا می کند. ما نیز قنوت می گیریم و دعا می کنیم.

امام جمعه بعد از قنوت بلافاصله به سجده می رود و ما نیز به سجده می رویم.

بعد از دو سجده می نشینیم و ذکر تشهد و سلام را همراه با امام جمعه می خوانیم.

آیا به آنچه خواندید، چه تفاوتی میان نماز جمعه و یک نماز دو رکعتی هست؟

در نماز جمعه	در یک نماز دو رکعتی
دو خطبه و سخنرانی دارد.	خطبه و سخنرانی ندارد.
دو قنوت می‌خوانیم.	یک قنوت می‌خوانیم.
در پایان رکعت اول، قنوت می‌خوانیم.	در پایان رکعت اول به رکوع می‌رویم و قنوت نمی‌خوانیم.
در پایان رکعت دوم، ابتدا به رکوع می‌رویم و سپس قنوت می‌خوانیم.	در پایان رکعت دوم، بعد از حمد و سوره، ابتدا قنوت می‌خوانیم و سپس به رکوع می‌رویم.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا نُودِيَ لِلصَّلَاةِ مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا إِلَىٰ ذِكْرِ اللَّهِ (جمعه، ۹)
 ای کسانی که ایمان آورده‌اید، هنگامی که نماز جمعه برگزار می‌شود به سوی آن بشتابید.

مگر نماز، چرا به شرکت در نماز جمعه، این قدر سفارش شده است؟

باید در این سخن و اخلاق در خطبه‌های نماز جمعه صحبت می‌شود.

مکان‌های از اوضاع کشور و جهان اسلام باخبر می‌شوند.

مردم با یکدیگر بیشتر می‌شود.

مکان‌ها برای مسلمانان جهان و مردم به صورت دسته جمعی دعا می‌کنند.

یکدوب بیدار کن

مراحل غسل را به ترتیب شماره گذاری کنید.

به کار ببندیم

با توجه به کارهای خوبی که باید روز جمعه انجام دهید، یک برنامه‌ی مناسب برای خودتان بنویسید.

نوع فعالیت	زمان	ردیف
نظافت و پاکیزگی	۹ صبح	۱
رفتن به نماز جمعه با پدر و مادرم	۱۱ صبح	۲
تماشای کارتون و فیلم	۳ بعد از ظهر	۳
رفتن به خانه‌ی پدر بزرگ	۵ بعد از ظهر	۴
خواندن نماز و دعا	۸ بعد از ظهر	۵

دعا کنیم

روزهای جمعه، دعا می‌کنیم که ...

امام مهربان و امام خوبی‌ها که همه‌ی ما چشم به راه ایشان هستیم، بیاید و با آمدنش جهان را گلستان کند، دعا می‌کنم که برای دیدن آفتاب رویش زنده باشم تا بتوانم در کنارش باشم و به ایشان خدمت کنم.

صفحه ۵۴ کتاب درسی

برایم یگو

هر یک از این کارها در کدام رفتار شخصیت‌های داستان دیده می‌شود؟

غیبت (فرهاد)

نیت (فرهاد)

از کارهای زشت، چه نتایجی می‌تواند به دنبال داشته باشد؟

زحمت کردن دیگران، به خطر افتادن آبروی دیگران

تبدیل شدن به دیگران، شکستن دل دیگران و شرمندگی

صفحه ۵۵ کتاب درسی

یکدیگر پیدا کن

هر یک از آیات زیر در رفتار کدام یک از شخصیت‌های داستان دیده می‌شود؟ به آن وصل کنید.

اِسْحَرُ قَوْمٍ مِنْ قَوْمٍ ... وَ لَا تَتَّبِعُوا بِالْأَلْقَابِ (حجرات، ۱۱)

یکدیگر را مسخره نکنید ... و القاب زشت روی یکدیگر نگذارید.

فرهاد

وَالْكَاذِبِينَ الْغَيْظَ وَالْعَافِينَ عَنِ النَّاسِ (آل عمران، ۱۳۴)

یکدیگر را کسانی هستند که خشم خود را فرو می‌برند و خطاهای دیگران را می‌بخشند.

امین

وَالضَّالِّينَ عَلَى الْإِثْمِ وَالْعُدْوَانَ (مائده، ۲)

از کارهای بد، به یکدیگر کمک نکنید.

رضا

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اجْتَنِبُوا كَثِيرًا مِّنَ الظَّنِّ إِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ إِثْمٌ (حجرات، ۱۲)

ای کسانی که ایمان آوردید! از بسیاری از گمان‌ها بپرهیزید؛ چرا که بعضی از گمان‌ها گناه است.

هدیه‌های آسمان

صفحه ۵۵ کتاب درس

گفت و گو کنید

به نظر شما بهترین روش برخورد با کسی که پیش ما از دیگران بدگویی می کند، چیست؟
از او بخواهیم که این کار را انجام ندهد و آن مکان را ترک کنیم.

صفحه ۵۶ کتاب درس

ایستگاه فکر

اگر کسی لقب زشتی به من نسبت دهد، ناراحت می شوم و از او خواهش می کنم که دیگر آن را تکرار نکند.
اگر عیب یا اشتباهی در رفتار یکی از دوستانم باشد، دوستانه و در جای خلوت به او اشتباهش را تذکر می دهم و از او می خواهم که اشتباه خود را اصلاح کند و دیگر آن را انجام ندهد.

صفحه ۵۶ کتاب درس

به کار ببندیم

دوست دارم زبان من دیگران را اذیت نکند؛ بنابراین ...

تهمت نمی زنم. غیبت نمی کنم. دروغ نمی گویم. سخن زشت به کار نمی برم.

صفحه ۵۷ کتاب درس

کامل کنید

چه کارهایی را خدا نمی پسندد؟

آنها را رنگ آمیزی کنید.

جواب سلام دادن	ناشکر بودن	احترام به دیگران	سخن خوب گفتن	دعوا کردن با دیگران	شکرگزار بودن		تهمت زدن
	نرم و خوب سخن گفتن				سلام کردن	راست گویی	
اف گفتن به پدر و مادر	پرخاش نکردن به دیگران	دنبال عیب دیگران بودن و عیب جویی کردن	با ادب سخن گفتن	طعنه زدن	با ادب بودن	سخن بیهوده گفتن	بدگویی کردن از دیگران
	تشویق کردن ظالم			دروغ گفتن			
خبرچینی نکردن	حمایت از مظلوم		عیب جویی نکردن	عصبانی نشدن			خبرچینی کردن
				القاب زشت به کار بردن	تشکر از دیگران	مسخره کردن	

تو مشاهده شده را در جای خالی قرار دهید:

بسم صانق علیه السلام:

بشترین مردم نزد خدا کسی است که مردم از شَرِّ زبان او در امان نیستند.»

صفحه ۵۷ کتاب درسی

ایستگاه خلاقیت

تو من به جای فرهاد بودم از امین می پرسیدم که چرا دو چرخه‌ام را به زمین انداخته است.

تو من به جای رضا بودم از فرهاد می خواستم که قبل از عصبانی شدن علت را از امین بپرسد و بدون دلیل

او ترحمت نرند.

یک جهان جشن!

صفحه ۶۲ کتاب درسی

برایم بگو

با شنیدن نام عید غدیر به یاد چه چیزهایی می‌افتید؟ چرا؟ آن‌ها را یادداشت کنید.

حضرت علی (ع) - جشن - جانشینی - حضرت محمد (ص)

صفحه ۶۳ کتاب درسی

گفت و گو کنید

این عبارتها را بخوانید.

مدیر مدرسه‌ی ما وقتی برای مدت کوتاهی به مسافرت می‌رود، معاون مدرسه را به جای خود تعیین می‌کند تا مانند او به کارهای مدرسه رسیدگی کند و بی‌نظمی در مدرسه به وجود نیاید.

مادرم وقتی می‌خواهد برای مدتی از خانه خارج شود، به خواهر بزرگ‌ترم سفارش می‌کند مانند او به امور منزل و کارهای من و برادر کوچکم رسیدگی کند تا مشکلی برای ما به وجود نیاید.

با توجه به آنچه خواندیم، فکر می‌کنید چرا لازم بود پیامبر اسلام برای خود جانشینی انتخاب کند؟

برای این که بعد از ایشان بین مردم اختلاف و مشکلی سر جانشینی پیش نیاید و بعد از او امت اسلام دچار بی‌نظمی و هرج و مرج نشود.

صفحه ۶۳ کتاب درسی

ایستگاه فکر

داستان را بخوانید و به سؤال پاسخ دهید:

آیه‌ای نازل شد: **وَ أَنْذِرْ عَشِيرَتَكَ الْأَقْرَبِينَ** (شعراء، ۲۱۴)

پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله فرمان یافته بود تا خویشاوندان نزدیک خود را به دین اسلام دعوت کند؛ آن‌ها را به مهمانی دعوت کرد؛ بعد از ناهار و پذیرایی رو به آن‌ها کرد و گفت: من برای شما بهترین دین را آورده‌ام.

خوبی شمارا می‌خواهم. پروردگار به من دستور داده است تا شما را به سوی او هدایت کنم. کدام یک از

مرا در این راه کمک می‌کند تا جانشین من در بین شما باشد؟

از میان هر یک نوجوان چیزی نگفت ... آن نوجوان حضرت علی علیه‌السلام بود.

در تالی میان این داستان و این جمله پیامبر هست که فرمود:

كُنْتُ مَوْلَا فِهَذَا عَلِيٍّ مَوْلَا

حضرت علی (ع) اولین مردی بود که به دین اسلام ایمان آورد و به دستور ایشان عمل کرد و با این

خودشان داد که می‌تواند بهترین فرد برای جانشینی پیامبر باشد. چرا که از ابتدا با پیامبر همراه

است.

صفحه ۶۴ کتاب درسی

در آیه به کدام تصویر مربوط است؟

لَهُمُ الْكَلِمَاتُ لَكُمْ دِينُكُمْ وَ اتَّمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي (مائده، ۳)

دین شما را کامل و نعمت را بر شما تمام کردم.

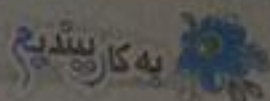
الطَّيِّبِينَ الطَّعَامَ عَلَى حُبِّهِ، مَسْكِينًا وَ يَتِيمًا وَ أَسِيرًا (انسان، ۸)

طعمی خود را با این که به آن نیاز داشتند، به فقیر و یتیم و فرد گرفتار بخشیدند.

لَسَاءَ لَكُمْ اللَّهُ وَ رِسُولُهُ وَ الَّذِينَ آمَنُوا الَّذِينَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ وَ يُؤْتُونَ

الزَّكَاةَ وَ هُمْ رَاكِعُونَ (مائده، ۵۵)

نماز شما، تنها خداست و پیامبر او و مؤمنانی که نماز را برپا می‌کنند و در حال رکوع به نیازمندان می‌بخشند.

همراه با دوستانم برای عید غدیر جشنی باشکوه در مدرسه یا محله برگزار می‌کنیم.

برگزاری این جشن زیبا چه مراحل دارد؟

۱. تزئین مکان جشن

۲. دعوت از شرکت‌کنندگان و آماده کردن برنامه‌های جشن

۳. تهیه وسایل لازم برای جشن

چه وظایفی تعیین می‌شود؟

۱. تعیین مسئول برای تزئین مکان جشن

۲. تعیین مسئول برای تهیه وسایل جشن و دعوت از شرکت‌کنندگان

۳. تعیین گروهی برای آماده کردن برنامه‌های جشن

برنامه‌های جشن ما چیست؟

۱. خواندن قرآن و سرود

۲. اجرای نمایش

۳. دادن هدیه و تقدیر از دانش‌آموزانی که سید هستند.

درباره‌ی آداب روز عید غدیر تحقیق کنید و در کلاس برای دوستانتان بخوانید.

مردم این روز را جشن می‌گیرند و کوچه‌ها و خیابان‌ها را تزئین و چراغانی می‌کنند و عید را به یکدیگر تبریک می‌گویند. به دیدار دوستان و آشنایان می‌روند به ویژه به دیدار افرادی که سید هستند می‌روند و آن‌ها نیز به کسانی که به دیدارشان می‌روند، عیدی می‌دهند و با شکلات و شیرینی از آن‌ها پذیرایی می‌کنند.

صفحه ۶۹ کتاب درسی

برایم بگو

بم شمارزیاترین قسمت داستان کجا بود؟ چرا؟ آن قسمت که پدر گفت: سامرا پنجاه و پنج سال پایتخت دکن عباسی بوده است اما بنی عباس با آن همه قدرت و ثروت فراموش شدند و کسی از آن‌ها به نیکی نمی‌کند، ولی زائران مثل پرستو از همه جای دنیا عاشقانه به سوی مرقد نورانی امام هادی و فرزند ایشان می‌آیند.

در این قسمت از داستان نشان داد که قدرت و ثروت نمی‌تواند در میان مردم عامل خوبی و نیکی باشد، برای ایمان و رفتار و کردار انسان است که می‌تواند او را در نزد همه عزیز و محترم کند.

صفحه ۷۰ کتاب درسی

بررسی کنید

پنجاه به متن درس، چند نمونه از ویژگی‌های امام هادی علیه‌السلام را بنویسید.

نگاه به نیازمندان، مهربانی، هوش و استعداد، عالم و با ایمان

چست دارید کدامیک از این ویژگی‌ها را شما هم داشته باشید؟ همه‌ی این ویژگی‌ها

صفحه ۷۰ کتاب درسی

استگاه فکر

مردی اخبار اعلام کرد:

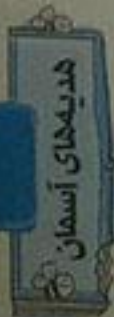
«شهرمان معلول ایرانی، امروز نشان‌های طلای خود را به بیماران نیازمند اهدا کرد.»

«آیا شما این رفتار با کدام یک از داستان‌های درس ارتباط دارد؟ داستان تقسیم گوسفندان به نیازمندان

صفحه ۷۱ کتاب درسی

کامل کنید

با نام مهربانم! شما وقتی می‌فهمیدی یکی از دوستانت مشکلی دارد یا به چیزی نیاز دارد با مهربانی به او کمک می‌کردی تا مشکلتش برطرف شود.

با اینکه دشمنان دوست نداشتند مردم را هدایت کنی اما با همه‌ی سختی‌ها و رنج‌ها از ارشاد مردم دست بر نمی‌داشتی.

دوست دارم من هم مانند شما مهربان باشم و به افرادی که نیازمند هستند، کمک کنم. ای کاش در آن روزها پیش شما بودم و در کلاس‌های درس شما شرکت می‌کردم و از سخنان شما استفاده می‌کردم.

صفحه ۷۱ کتاب درسی

گفت‌وگو کنید

از این نوشته، چه برداشتی دارید؟ با دوستانتان در گروه گفت‌وگو کنید.
چه دوران سخت و خفقانی بود!

متوکل، مرقد امام حسین علیه‌السلام، جد بزرگ امام هادی علیه‌السلام را تخریب کرد؛ عده‌ی زیادی از نسل پیامبر و دوستان ایشان را به زندان انداخت؛ به شاعران پول زیادی می‌داد تا در شعرهای خود به امامان بی‌احترامی کنند؛ بیت‌المال مسلمانان را صرف خوش‌گذرانی خود می‌کرد و دائماً امام هادی علیه‌السلام را مورد آزار و اذیت قرار می‌داد. ولی امام که نوجوانی بیش نبود با توکل به خداوند از تلاش و راهنمایی مردم دست برداشت.

امام با همه‌ی سختی‌ها و رنج‌ها از راهنمایی و ارشاد مردم دست برداشت و تسلیم زور و ستم متوکل نشد و همچنین با توکل به خداوند بزرگ و داشتن اراده‌ی قوی به رسالت خود ادامه داد.

صفحه ۷۲ کتاب درسی

تدبیر کنید

این سخن از امام هادی علیه‌السلام و داستانی را که در ادامه آمده است، بخوانید.

امام هادی علیه‌السلام: به جای اینکه برای عدم موفقیت‌های گذشته حسرت و اندوه بخوری، با داشتن تصمیم و اراده‌ی قوی، آن‌ها را جبران کن.

دو ماه است برای شرکت در مسابقات علمی مدرسه خود را آماده می‌کنم. روز مسابقه فرا می‌رسد. همه‌ی بچه‌ها آماده و سرحال در سالن مدرسه حاضر می‌شوند. مسابقات ۳ ساعت به طول می‌انجامد و نزدیک ظهر به پایان می‌رسد ...

در مورد فرا می‌رسد. قرار است افراد برتر معرفی شوند.

اما چرا اول تا سوم خوانده می‌شود؛ اما ...

چرا برای من انتخاب نشدم؟

باز احنی در گوشه‌ی حیاط نشستیم و به فکر فرو رفتیم؛ با خود فکر کردم نباید حسرت و اندوه گذشته را بخورم

و باید تصمیم بگیرم که با اراده‌ای قوی‌تر و تلاش بیشتر برای موفقیت در آینده برنامه‌ریزی کنم.

صفحه ۷۳ کتاب درسی

بگرد و پیدا کن

کدام یک از خانه‌های جدول زیر با یکدیگر مرتبط است؟ آن‌ها را یک رنگ کنید.

محل شهادت	خلیفه‌ی ستمگر	امام هادی علیه‌السلام	امام حسن عسکری علیه‌السلام
نام فرزند	نام پدر	امام دهم	یکی از شاگردان
سامرا	امام جواد علیه‌السلام	عبدالعظیم حسنی	متوکل

صفحه ۷۳ کتاب درسی

یا خانواده

تاریخ تولد و شهادت امام هادی علیه‌السلام را از روی تقویم پیدا کنید و آن را در اینجا بنویسید.

تولد: ۱۵ ذی‌الحجه

شهادت: ۳ رجب

صفحه ۷۷ کتاب درسی

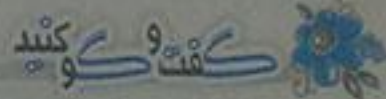

پرایم بگو

این درس درباره‌ی کدام امام ما است؟ امام حسن عسکری (ع)

با توجه به داستان درس، صفت‌ها و ویژگی‌های ایشان را بنویسید. خوش اخلاق، نیکو کار، پرهیزگار، با ایمان

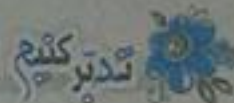
صفحه ۷۷ کتاب درسی

گفت و گو کنید

چرا خلیفه‌ی عباسی از آزادی امام حسن عسکری علیه‌السلام و ارتباط او با مردم می‌ترسید؟ برای اینکه ایشان مردم را راهنمایی و هدایت می‌کردند و قدرت خلیفه‌ی عباسی به خطر می‌افتاد و نمی‌توانست بر مردم حکومت کند.

صفحه ۷۷ کتاب درسی

تدبیر کنید

این سخن از امام حسن عسکری علیه‌السلام را بخوانید.

بهترین دوست تو کسی است که اشتباه تو را فراموش کند و نیکی تو را از یاد نبرد.

چه ارتباطی میان این سخن و این جمله وجود دارد: «همیشه نیمه‌ی پر لیوان را ببین.» نیمه‌ی پر لیوان همان خوبی‌ها و نیکی‌های مردم است و نیمه‌ی خالی لیوان همان اشتباهات آنهاست که باید همیشه طبق فرمایش امام حسن عسکری (ع) همان نیمه‌ی پر لیوان را ببینیم و اشتباه دیگران را نادیده گرفته اما نیکی آنها را از یاد نبریم.

صفحه ۷۸ کتاب درسی

کامل کنید

اگر من به زیارت امام هادی علیه‌السلام و امام حسن عسکری علیه‌السلام در سامرا بروم سلام و درود به آن می‌فرستم و از نزدیک آن‌ها را زیارت می‌کنم و برای تمام مسلمانان دعا می‌کنم.

به نظر من چیزی که باعث می‌شد امام حسن عسکری علیه‌السلام در زندان‌های تنگ و تاریک امیدوار باشد این بود که با خدا راز و نیاز می‌کردند و غرق نیایش بودند و می‌دانستند که خدای بزرگ همیشه و در همه جا ایشان را یاری می‌کند.

صفحه ۷۸ کتاب درسی

ایستگاه فکر

بزرگوار بخوانید.
 بود که در خانه‌ی امام حسن عسکری علیه‌السلام مشغول به خدمت بودم. روزی امام، مهمانی از کشور
 داشت. او با امام به زبان رومی سخن می‌گفت و پاسخ می‌شنید. بسیار تعجب کردم. امام حسن عسکری
 در مدینه به دنیا آمده بود؛ پس چگونه این اندازه به زبان رومی مسلط بود؟
 بار دیگر در خدمت امام بودم و ایشان مهمانی فارس زبان و ترک زبان داشت. در نهایت تعجب
 امام با هر کدام به زبان خودشان سخن می‌گویند. از آنچه مشاهده می‌کردم، حیرت زده شده بودم ...
 پس به کدام ویژگی امام حسن عسکری علیه‌السلام اشاره می‌کند؟

چرا خوب و ارتباطش با مردم و داشتن دانش زیاد

این کبید چرا ایشان از این ویژگی برخوردار بودند؟

با اخلاق خوب خود با همه‌ی مردم ارتباط برقرار می‌کردند و از دانش زیادی نیز برخوردار بودند.

صفحه ۷۹ کتاب درسی

خانواده

کتاب اعضای خانواده درباره‌ی این تصاویر، متنی کوتاه بنویسید و در کلاس بخوانید.

حضرت امام حسن عسکری (ع) در سامرا یکی از شهرهای زیارتی کشور عراق می‌باشد که همه ساله
 بی‌شمار زائرانی از ایران برای زیارت این امام به این شهر می‌روند. در سال ۱۳۸۴ حرم ایشان توسط دشمنان
 جنگ‌های داخلی عراق مورد هجوم قرار گرفت و قسمت‌هایی از آن تخریب شد که در سال‌های بعد با
 دست مردم ایران بازسازی شد و هم‌اکنون نیز این حرم مانند قبل زیارتگاه مردم ایران می‌باشد.

نقشه زیر را درباره‌ی زندگی امام حسن عسکری علیه‌السلام جمع‌آوری کنید و به کلاس گزارش دهید.

محل تولد: مدینه

نام پدر بزرگ: امام جواد (ع)

شهرهایی که در آن زندگی کرده‌اند؟ سامرا، مدینه

محل دفن: سامرا

پدر: امام هادی (ع)

مدت حکومت: ۶ سال

سلسله ایشان: خلفای عباسی

خورشید پشت ابر

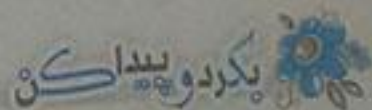
صفحه ۸۳ کتاب درسی

چه شباهت‌هایی میان امام زمان **عَجَلُ اللَّهِ فَرَجَهُ** و خورشید پشت ابر وجود دارد؟
آن‌ها را در جدول زیر بنویسید.

خورشید پشت ابر	امام زمان عَجَلُ اللَّهِ فَرَجَهُ
بالاخره زمانی از پشت ابر بیرون می‌آید.	بالاخره زمانی غیبت ایشان تمام می‌شود و ظهور می‌کند.
هر چند مردم آن را نمی‌بینند از نور و فواید آن بهره‌مند می‌شوند.	هر چند مردم ایشان را نمی‌بینند ولی از وجود ایشان بهره می‌برند.
وقتی خورشید از پشت ابر بیرون می‌آید، همه جا را روشن می‌کند.	با ظهورش همه‌ی جهان را گلستان و پر از عدل و داد می‌کند.

صفحه ۸۴ کتاب درسی

باسخ این سؤالات را در متن پیدا کنید و خانه‌های آن را رنگ بزنید؛ چه می‌بینید؟

۱. یکی از لقب‌های حضرت مهدی **عَجَلُ اللَّهِ فَرَجَهُ** است که وقتی آن را می‌شنویم به احترام ایشان می‌ایستیم؛ قائم

۲. یکی از لقب‌های امام زمان **عَجَلُ اللَّهِ فَرَجَهُ** به معنای هدایت شده: مهدی

۳. از لقب‌های امام زمان **عَجَلُ اللَّهِ فَرَجَهُ** به معنای صاحب عصر و زمان: ولی عصر

۴. از لقب‌های امام زمان **عَجَلُ اللَّهِ فَرَجَهُ** به معنای یاری شده: منصور

ق	ر	ع	ی	و	ن	م
ا	ک	ت	ب	ل	ز	ن
ژ	ب	ا	ل	ی	ع	ص
م	ه	د	ی	ع	ب	و
چ	س	ت	ز	ص	ذ	ر
ح	ج	ت	ظ	ر	چ	

چه می‌بینید با موضوع درس چه ارتباطی دارد؟

در آیه‌های ۱۲ تا ۱۴ می‌بینیم که این درس هم در مورد امام زمان (عج) دوازدهمین امام شیعیان است.

صفحه ۸۵ کتاب درسی

کامل کنید

این سؤالات درباره‌ی امام زمان **عَجَّلَ اللَّهُ فَرَجَهُ** پاسخ دهید. پاسخ‌ها را به ترتیب شماره‌ها به صورت عمودی

در جدول قرار دهید و رمز را از قسمت مشخص شده، بخوانید؛ این کلمه با امام زمان چه ارتباطی دارد؟

نام غمی ایشان؟ حکیمه خاتون

چشمین امام؟ دوازدهمین

نام مادر؟ نرجس

این کلمه‌ی کلامی که پدر در گوش راست فرزند گفت؟ اذان

معنی تولد؟ سامرا

چشمین معصوم؟ چهاردهمین

پدر امام حسن عسکری

نام حسن عسکری (ع)، ایشان پدر بزرگوار امام زمان (عج) می‌باشند.

صفحه ۸۷ کتاب درسی

پژرسی کنید

هر یک از این ویژگی های امام زمان علیه السلام به کدام یک از پیامبران شباهت دارد؟

تولد مخفیانه: حضرت موسی (ع)

عمر طولانی: حضرت نوح (ع)

چهره و رفتار: پیامبر اکرم (ص)

صفحه ۸۷ کتاب درسی

به کار بندیم

مهدی جان!

ای امام مهربان ما!

خوب می دانم که از حال ما با خبری؛ همیشه به فکر ما هستی و برای ما دعا می کنی.

کارهای خوب ما تو را خوشحال می کند و کارهای بد ما تو را ناراحت!

با تو عهد می بندم ...

تلاش کنم تا کارهای خوب انجام دهم و با کارهای خوب خود شما را خوشحال کنم و برای آمدنت دعا کنم.

با تمام توانم برای آمدنت تلاش می کنم تا فردی لایق و شایسته باشم تا در زمان ظهورت بتوانم در کنار شما خدمت کنم.

کوچک‌های بزرگ!

صفحه‌ی ۹۱ کتاب‌درسی

برایم بگو

به نمونه‌های دیگری از این کوچک‌های بزرگ سراغ دارید؟
دست دادن وقت و زمان - از دست دادن فرصت‌ها و ...

صفحه‌ی ۹۱ کتاب‌درسی

گفت‌وگو کنید

با گروه و کمک آموزگار، نمونه‌هایی از اسراف را در مدرسه‌ی خود فهرست، و راه‌حل‌های جلوگیری از آنها را پیشنهاد کنید.

شماره	نمونه‌هایی از اسراف در مدرسه	راه‌حل پیشنهادی
۱	اسراف در مصرف کاغذ	کاغذهای باطله را دور نریزیم و آنها را برای بازیافت جدا کنیم.
۲	اسراف در مصرف برق	وقتی از کلاس بیرون می‌رویم چراغ‌های کلاس را خاموش کنیم.
۳	اسراف در مصرف آب	شیرهای آب را بیپوده باز نگذاریم.
۴	اسراف در مصرف خوراکی‌ها	مواد غذایی و میوه به اندازه‌ی لازم به مدرسه بیاوریم.

صفحه‌ی ۹۱ و ۹۲ کتاب‌درسی

تدبیر کنیم

آیه را بخوانید و به پرسش پاسخ دهید.

وَالْأَسْرَفُ، إِنَّهُ لَإِيْحِبُّ الْمُسْرِفِينَ (اعراف، ۳۱)

اسراف نکنید، زیرا خدا اسراف‌کاران را دوست ندارد.

با توجه به جمله‌ی زیر در هر یک از این موارد، اسراف چگونه روی می‌دهد؟
 اسراف نکردن یعنی درست مصرف کردن و درست مصرف کردن یعنی به جا و به اندازه مصرف کردن.
 تماشای تلویزیون: وقتی در حال انجام کاری هستیم و تلویزیون را تماشا نمی‌کنیم اما تلویزیون روشن است.
 در نتیجه برق بی‌سود مصرف می‌شود و عمر تلویزیون نیز کوتاه می‌شود.
 بازی‌های رایانه‌ای: وقتی بیش از اندازه و بدون توجه به زمان بازی رایانه‌ای انجام می‌دهیم. در نتیجه وقت و زمان خود را برای کارهای دیگر از دست داده‌ایم.
 وضو و غسل: وقتی که وضو می‌گیریم یا غسل می‌کنیم شیر آب را بی‌سود باز بگذاریم در نتیجه در مصرف آب اسراف کرده‌ایم و بی‌سود آب را هدر داده‌ایم.
 اسراف در هر کدام چه نتایجی را به دنبال خواهد داشت؟ در توضیحات بالا گفته شده است.

صفحه‌ی ۹۲ کتاب درسی

از این تصویرها چه برداشتهایی دارید؟

استفاده از لامپ‌های پر مصرف چندین برابر لامپ‌های کم مصرف برق را مصرف می‌کند، بنابراین با استفاده از لامپ کم مصرف به جای لامپ‌های پر مصرف می‌توانیم خیلی زیاد در مصرف برق صرفه‌جویی کنیم.

استفاده از اتومبیل‌های شخصی موجب آلودگی و ترافیک بیشتر در شهر می‌شود اما استفاده از اتوبوس می‌تواند تعداد ورود اتومبیل‌های شخصی را به داخل شهر کمتر کند بنابراین موجب آلودگی و ترافیک کمتر در شهرها می‌شود و هم‌چنین در مصرف بنزین نیز صرفه‌جویی خواهد شد.

زنگ به سخن پیامبر، در هر یک از موارد زیر چگونه باید عمل کنیم؟
پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله:

در آب را اسراف نکنید؛ هر چند در کنار نهر جاری باشد.

وضع است و دوست دارم ساعت‌ها بازی کنم اما در این صورت وقت و زمان خود را اسراف کرده‌ام و به
بازی دیگر نمی‌توانم برسم.

عطیلات تابستان است و می‌خواهم همه‌ی برنامه‌های تلویزیون را تماشا کنم اما باید برنامه‌ریزی مناسب داشته
شوم تا از تعطیلات خود به خوبی استفاده کنم و فرصت‌ها را از دست ندهم.

مادم کوچک شده است ولی هنوز در دستم جا می‌شود؛ دوست دارم از مداد جدیدی استفاده کنم که پدرم
برایم خریده است ولی تا جایی که امکان دارد از مادام استفاده می‌کنم تا اسراف نشود و بعد به سراغ مداد
جدید می‌روم.

بررسی از مواردی را که در خانه‌ی شما از اسراف جلوگیری می‌شود با کمک اعضای خانواده تهیه کنید و در
کلاس بخوانید.

جمع‌آوری کاغذهای باطله در یک جا و دادن آن به مأموران شهرداری برای بازیافت

ظلمت‌زدایی کردن لامپ‌های اضافی در خانه

استن‌انومبیل و حیاط خانه با استفاده از آب آشامیدنی

بزرگ مرد تاریخ

صفحه ۹۶ کتاب درسی

این آیه را بخوانید.

هیچ گاه بر ستمگران تکیه نکنید.

وَلَا تَرْكَبُوا إِلَى الَّذِينَ ظَلَمُوا (هود، ۱۱۳)

این آیه به کدام ویژگی امام خمینی (ره) اشاره می کند؟ در این باره با دوستانتان گفت و گو کنید. وابسته نبودن به قدرت های جهانی و مبارزه با ظلم و ستم و ایستادگی در مقابل ستمگران

صفحه ۹۶ کتاب درسی

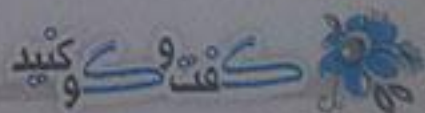
امام خمینی (ره) چه کارهایی انجام داده اند که نشان دهنده الگو گرفتن ایشان از پیامبران و امامان است؟ مردم را به سوی احکام و ارزش های اخلاقی دعوت می کردند، به دستورات اسلام توجه داشتند، در برابر ظلم و ستم ایستادگی می کردند و با ستمگران مبارزه می کردند.

صفحه ۹۶ کتاب درسی

چه ارتباطی میان تصویر و جمله ای امام درباره ی اسرائیل وجود دارد؟ چون اسرائیل به مظلومان جهان به ویژه مردم فلسطین ستم می کند و مردم بی دفاع را می کشد، امام خمینی فرمودند اسرائیل باید از بین برود یعنی باید در مقابل ظلم و ستم آن ها ایستادگی کرد تا ظالمان و ستمگران نابود شوند و از بین بروند.

صفحه ۹۷ کتاب درسی

جمله ای از امام خمینی (ره) در ابتدای کتاب درسی آمده است؛ آن را اینجا بنویسید. چگونه می توانیم به این سفارش امام عمل کنیم؟

فرزندان عزیزم

«امید است با نشاط و خرمی درس هایتان را خوب بخوانید. اطاعت و خدمت پدران و مادرانتان را غنیمت

نماید و آن‌ها را از خود راضی کنید و به معلم‌هایتان احترام زیاد بگذارید. سعی کنید برای اسلام و جمهوری اسلامی و کشورتان مفید باشید.»

از این خواندن و تلاش و کوشش می‌توانیم به این سفارش امام خمینی (ره) عمل کنیم.

صفحه ۹۹ کتاب درسی

پژوهی کنید

هر یک از این خاطره‌ها به کدام ویژگی امام اشاره می‌کند؟ عبادت و پرهیزگاری - نشاط و توجه به سلامتی

کدام یک از این ویژگی‌ها را بیشتر دوست دارید؟ چرا؟

هر دو را چون هر کدام در جای خود مناسب هستند و توجه به آن‌ها در زندگی لازم است.

کدام یک از این خاطره‌ها با این پیام قرآنی ارتباط دارد؟

فَاقْرَأُوا مَا تَنْزِيلَ مِنَ الْقُرْآنِ ... (مَزْمَل، ۲۰) به هر اندازه که می‌توانید قرآن بخوانید.

زبان خواندن امام خمینی که روزانه چند مرتبه قرآن می‌خواندند.

صفحه ۱۰۰ کتاب درسی

ایستگاه فکر

توجه به این سخن از مقام معظم رهبری، چرا مردم رهبری امام خمینی (ره) را پذیرفتند؟

مقام معظم رهبری: «عشق به امام خمینی، عشق به همه‌ی خوبی‌هاست.»

امام خمینی (ره): همه‌ی مردم را دوست داشتند.

همان‌طور که اهمیت فراوان می‌دادند. قرآن می‌خواندند.

به دستورات اسلام توجه داشتند و مردم را نیز به آن‌ها سفارش می‌کردند.

زنگارهای خانه به افراد خانه کمک می‌کردند. در برابر ظلم و ستم ایستادگی می‌کردند.

عالمی بزرگ و دلیر بودند.

صفحه ۱۰۱ کتاب درسی

یاخانه‌اده

کدام یک از اعضای خانواده و مطالبی که در این درس از زندگی امام خمینی (ره) یاد گرفتید، ایشان را در چند جمله توصیف کنید. امام خمینی عالمی دلیر و بزرگ بودند که با مقابله در برابر ظالمان و ستمگران حکومت

شماره سرنگون کردند و عزت، آزادی و آزادی را برای مردم ایران به ارمغان آوردند.

بهمن همیشه بهار

صفحه ۱۰۶ کتاب درسی

برایم بگو

آنچه در این تصویر می بینید با پیروزی انقلاب اسلامی ایران چه ارتباطی دارد؟ مردم ایران به رهبری امام خمینی (ره) در مقابل ظلم و ستم شاهنشاهی ایستادند و شاه که دید در مقابل مردم نمی تواند بایستد از ایران رفت و امام خمینی به ایران آمدند و در ۲۲ بهمن ۱۳۵۷ انقلاب اسلامی پیروز شد. و بعد از رحلت امام خمینی (ره) رهبری انقلاب به حضرت آیت الله خامنه ای سپرده شد.

صفحه ۱۰۶ کتاب درسی

تدبر کنیم

این آیه را بخوانید. مفهوم آیه با کدام موضوع درس ارتباط دارد؟

وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللَّهِ جَمِيعًا وَلَا تَفَرَّقُوا (آل عمران، ۱۰۳)

همگی به ریسمان الهی چنگ بزنید و متفرق نشوید.

وحدت و اتحاد مردم در پیروزی انقلاب اسلامی و جنگ با دشمن

صفحه ۱۰۷ کتاب درسی

پژرسی کنید

این شعر را بخوانید:

ما برای آنکه ایران گوهری تابان شود،

خون دل ها خورده ایم

ما برای جاودانه ماندن این عشق پاک،

رنج دوران برده ایم

با توجه به محتوای درس، چه کسانی برای پیروزی و حفظ انقلاب اسلامی ایران، رنج و زحمت بسیاری کشیدند؟ رهبر کبیر انقلاب (امام خمینی) و همه ی مردم ایران به خصوص کسانی که در این راه شهید شدند.

صفحه‌ی ۱۰۹ کتاب درسی

کفت و گو کنید

رشادت نوجوانان سال ۱۳۵۷ در کنار بزرگ‌ترها باعث تولد انقلاب شد. نقش بچه‌های امروز در حفظ انقلاب چیست؟ با درس خواندن، تلاش و کوشش و همچنین زنده نگه داشتن یاد و خاطره‌ی شهدا و راه ایشان در حفظ انقلاب کوشا باشند.

صفحه‌ی ۱۰۹ کتاب درسی

پستگاه خلاقیت

قرار باشد در مدرسه‌ی شما جشنی به مناسبت دهه‌ی فجر برپا شود، برای برگزاری آن، چه پیشنهادهایی دارید و خود چه نقشی در آن به عهده می‌گیرید.
برای پرورش مدرسه و معلم خود مشورت کنید.
پیشنادهای گروه ما برای برگزاری جشن:

تزیین کلاس‌ها و سالن مدرسه

اجرای سرود، نمایش و برنامه‌های جذاب و شاد و تهیه‌ی روزنامه دیواری

آزمایشی از دانش‌آموزان و مسؤلان مدرسه

صفحه‌ی ۱۰۹ کتاب درسی

یادآورد

بزرگ‌ترهای خود سؤال کنید چه شعارهایی را از راهپیمایی سال ۵۷ به یاد دارند. چند نمونه را در کلاس بنویسید.

استقلال، آزادی، جمهوری اسلامی

برک بر شاه

شرقی، نه غربی، جمهوری اسلامی

ای شاه خائن آواره گشتی، خاک وطن را ویرانه کردی

هدیه‌های آسمان

روزنامه‌های دیواری

صفحه‌ی ۱۱۳ کتاب درسی

برایم بگو

آیا نادر و دوستانش می‌توانستند از اعلام نظر داوران درباره‌ی روزنامه دیواری خود جلوگیری کنند؟ خیر

صفحه‌ی ۱۱۳ کتاب درسی

ایستگاه فکر

این حدیث را بخوانید.

امام علی علیه السلام می‌فرماید: **الْيَوْمَ عَمَلٌ وَلَا حِسَابٌ؛ وَغَدًا حِسَابٌ وَلَا عَمَلٌ**

این دنیا، جای انجام دادن کارها است و حسابرسی در آن وجود ندارد؛ اما روز قیامت، روز

حسابرسی اعمال است و کار کردن در آن وجود ندارد.

چرا یکی از نام‌های روز قیامت، «یوم الحساب» است؟ چون در آن روز به حساب اعمال و کارهای انسان‌ها رسیدگی می‌شود.

صفحه‌ی ۱۱۴ کتاب درسی

گفت‌وگو کنید

چه ارتباطی میان داستان «روزنامه‌های دیواری» و «یوم الحساب» وجود دارد؟ همانطور که بچه‌ها برای درست کردن روزنامه دیواری کوتاهی کردند و زمان را از دست دادند و باعث پشیمانی آن‌ها شد. بعضی از انسان‌ها نیز در این دنیا در انجام دادن کارهای خوب کوتاهی می‌کنند و فرصت جبران آن را دیگر ندارند و در روز قیامت که به اعمال آن‌ها رسیدگی می‌شود پشیمان و ناراحت هستند.

صفحه‌ی ۱۱۵ کتاب درسی

بررسی کنید

این حدیث را بخوانید:

رسول خدا صلی الله علیه و آله: **حَاسِبُوا أَنْفُسَكُمْ قَبْلَ أَنْ تَحَاسِبُوا**

پیش از اینکه به حساب شما رسیدگی شود، به حساب خود برسید.

میان ارتباطی میان این حدیث و فعالیت قبل، وجود دارد؟
 ما خودمان در این دنیا برای کارهای خود کارنامه‌ای داشته باشیم و آن‌ها را قبل از این که روز قیامت
 آن رسیدگی شود، خودمان بررسی کنیم تا بتوانیم فرصت جبران داشته باشیم.

صفحه ۱۱۵ کتاب درس

دعا کنیم

این دعای قرآنی را بخوانید:

رَبَّنَا اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِلْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ يَقُومُ الْحِسَابُ (قمر، ۴۹)

پروردگارا! مرا و پدر و مادرم و همه‌ی مؤمنان را در روز حساب، ببخش و بیامرز.

تو برای آن روز چه دعاهایی می‌کنی؟

حالا کمک کن تا در این دنیا بتوانم هر چه بیشتر کارهای خوب و پسندیده انجام دهم تا بتوانم در روز
 قیامت سربلند و شاد باشم.

ای خدای مهربان! دوست دارم از بندگان خوب تو باشم و در روز قیامت پدر و مادر و همه‌ی دوستانم را شاد
 و خوشحال ببینم و خود نیز شرمنده و پشیمان نباشم.

این‌ها و آن‌ها

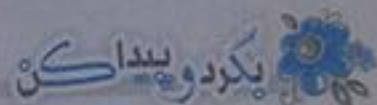
صفحه ۱۱۷ کتاب درسی

انْ يَوْمَ الْفَصْلِ كَانَ مِيقَاتًا (نبا، ۱۷) روز جدایی نیکوکاران و بدکاران، میعاد همگان است.

چه شباهت‌هایی میان مفهوم این آیه و تصویر زیر وجود دارد؟ در روز قیامت نیکوکاران از بدکاران جدا می‌شوند و نیکوکاران به باغ‌های بسیار زیبا و خیره‌کننده و بهشت می‌روند.

صفحه ۱۱۸ کتاب درسی

کدام آیه به کدام گروه مربوط می‌شود؟

نعمت‌ها و لذت‌هایشان هیچ‌گاه پایان نمی‌پذیرد. (واقع، ۳۳)

بهشتیان

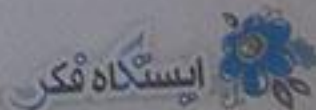
هر آنچه دلشان می‌خواهد برایشان فراهم می‌شود. (زخرف، ۷۱)

هیچ‌ره فراری از آن ندارند. (نساء، ۱۲۱)

جهنمیان

از آبی بدبو می‌نوشند (و سیراب نمی‌شوند) (ابراهیم، ۱۶)

صفحه ۱۱۸ کتاب درسی

تا به حال به نشانه‌ی خط فاصله دقت کرده‌اید؟ هدف استفاده از این نشانه چیست؟

گذاشتن فاصله برای جدا کردن کلمات یا جمله‌ها

با توجه به معنای فاصله، درباره‌ی «روز فصل» که یکی از نام‌های روز قیامت است، توضیح بدهید.

یعنی در روز قیامت بین نیکوکاران و بدکاران فاصله‌ای وجود دارد و خداوند هر کدام از آن‌ها را با توجه به اعمال‌شان جدا می‌کند. نیکوکاران را به بهشت و بدکاران را به جهنم می‌فرستد.

صفحه ۱۱۹ کتاب درسی

باز می‌کنید

در قیامت بهشتیان از دوزخیان می‌پرسند: «چه چیزی این‌گونه شما را به سوی جهنم کشاند؟»
 می‌توانید با مراجعه به آیات ۴۳ تا ۴۶ سوره‌ی مدثر، جواب این سؤال را پیدا، و در کلاس درباره‌ی آن
 بحث کنید. نماز نمی‌خواندیم، به افراد نیازمند کمک نمی‌کردیم و صدقه نمی‌دادیم. با افراد بد همراه
 بودیم. قیامت را قبول نداشتیم.

صفحه ۱۱۹ کتاب درسی

کامل کنید

دو گروه این‌ها و آن‌ها (اهل بهشت و جهنم) را بر اساس چه ویژگی‌ها و رفتارهایی از هم جدا می‌کند؟
 بازنویس جدول بنویسید.

جهنمیان	بهشتیان
نماز نخواندن	نماز خواندن
عمل نکردن به دستورات خداوند	عمل به دستورات خداوند
پیروی نکردن از پیامبران و امامان	پیروی از پیامبران و امامان
انجام کارهای زشت و ناپسند مثل دروغ و غیبت و تهمت	انجام کارهای خوب و شایسته مثل راستگویی و صداقت

صفحه ۱۱۹ کتاب درسی

گفت و گو کنید

این ضرب‌المثل را بخوانید:

هر چه کنی به خود کنی؛ گر همه نیک و بد کنی»

ارتباطی میان این ضرب‌المثل و درس «این‌ها و آن‌ها» وجود دارد؟

همی هر کس در دنیا خوبی کند در آخرت نیز همان خوبی به خودش بر می‌گردد و هر کس در دنیا بدی
 کند در آخرت نیز آن بدی به خودش بر می‌گردد و در واقع دنیا مزرعه‌ی آخرت است یعنی هر چه در دنیا
 بکاریم همان را در آخرت برداشت می‌کنیم.